

Treća nagrada Natječaja *Mali Marulić*, 2009.

Ana Đokić

OPET NA *KRIVOM* PUTU

Kazališni urnebes

Lica:

SIN

DIDA

CAR

KREATOR

ŽIVAC

FLEGMA

MALI

U KOKOŠINJCU

(Samo što se to ne vidi jer je na pozornici mrkli mrak.)

(Dida, Sin, jedan glas i jedna kokoš. Šuškanje.)

DIDA *(šapatom)*: Pssst! Tiho!

(Polagana škripa vrata: Škriiiiip...)

DIDA *(šapatom)*: Tiho - rekao sam!

SIN *(šapatom)*: Dobro, dida. Čuo sam.

(Kokodakanje: POK-POK-POK!)

DIDA: Psssst!

SIN *(šapatom)*: Reci to njoj!

(Šuškanje, kokodakanje: POK-POK-POK!)

GLAS: Hej! Tko je to tamo?!!

DIDA *(šapatom)*: Bjež' mo, Sine!

(Kokodakanje: KOKO-DAK, KOKO-DAK!)

GLAS: Stani!

SIN: Bjež' mo, Dida!!!

(Pucnji, glasno kokodakanje.)

GLAS: Stani kad kažem!!!

(Pucnjava se miješa sa škripom kotača invalidskih kolica, kokodakanjem, lamatanjem krila i zvucima glazbe.)

POZORNICA K'O POZORNICA

(Živac, Flegma, poslije Mali)

(Polako ali sigurno, na pozornicu dolaze dva viteza u viteškim oklopima i s kacigama na glavama. A to su Živac i Flegma. Kad stignu na sredinu pozornice, obojica stanu.)

Živac podigne vizir na kacigi i pogleda u svog kolegu.)

ŽIVAC: Može?

(Nejasni odgovor odjekuje ispod oklopa.)

ŽIVAC: Molim?

(Nejasni odgovor.)

ŽIVAC: Daj podigni taj vizir s lica, ništa te ne razumijem!

(Uz nesnosnu škripu, Flegma podiže vizir.)

FLEGMA: Rekao sam – može.

ŽIVAC: Khm, khm. Cijenjena publiko debela i mršava, hoću reći visoka i niska, zapravo stara i mlada, odmorna i umorna, poštovani mrgudi i veseljaci, vi upravo gledate kazališnu predstavu «Opet na krivom putu» nastalu prema priči «Carevo novo ruho» ...

FLEGMA: Ane Ćo...

(Zvuk vizira koji pada. Klunk! Nejasni završetak rečenice. Ponovni zvuk podizanja vizira. Škriiip!)

FLEGMA: ... kić.

ŽIVAC: Sjajno smo to najavili. Naročito ja.

MALI *(iz publike):* Ali to nije istina!

ŽIVAC: Molim?

MALI *(dolazi na pozornicu):* To što ste rekli nije istina!

FLEGMA: Kako nije?

ŽIVAC: Vidi ti Maloga!

MALI: Tako, nije.

ŽIVAC: Slušaj, Mali, tko je tebe uopće zvao, ha? I kako smiješ upadati u riječ starijima?

MALI: Ali...

ŽIVAC: Što? Što «ali»?!

MALI: «Carevo novo ruho» napisao je Hans Christian Andersen.

ŽIVAC: Ma nemoj! Ti ćeš mi reći. Hajde, briši!

MALI (*odlazeći s pozornice*): Dobro. Ali ja sam vam rekao istinu.

ŽIVAC: Gubi se! Tutanj!

FLEGMA: Hmmmm... E, Živac?

ŽIVAC: Reci.

FLEGMA: A što ako je Mali u pravu?

ŽIVAC: Vrlo važno. Uostalom, tko će povjerovati jednom djetetu?

FLEGMA: A da mi ipak najavimo i Andersena, ha? Mislim, za slučaj...

ŽIVAC: Kakav slučaj?

FLEGMA: ... pa za svaki slučaj.

ŽIVAC: A, taj slučaj. Hajde dobro, neka ti bude... Khm, khm. Draga publiko svih veličina i boja, slijedi kazališna predstava Ane Đokić koju je ona napisala prema poznatoj priči još poznatijeg Hansa Christiana Andersena.

ŽIVAC I FLEGMA: «Opet na krivom putu»!

ŽIVAC (*Flegmi*): E sad smo to super najavili, je l' da?

(Flegmi pada vizir preko lica. Nejasan odgovor ispod oklopa. Dva viteza odlaze sa scene.)

NEGDJE NA /KRIVOM/ PUTU

(Sin, Dida)

(Pucnjava u daljini. Bježeći pred mecima, utrčava Sin gurajući Didu u invalidskim kolicima. Uz fjukanje metaka i jezivu škripu kolica, slijedi song.)

(Song.)

OPET NA KRIVOM PUTU

U ovom poslu nema sredine

Nema predaha usred krivine

Ili si gore ili u blatu

Ili ćeš orden ili kravatu (*Sin steže rukama vrat.*)

U ovom poslu nema rutine
Svaki trenutak je trenutak istine
Ili te mrže ili skidaju kapu
Nosit ćeš zlato ili gaće na štapu.

(Glasna škripa kotača. Cvil, cvil, cvil...)

SIN *(uspuhano)*: Uh! Uh! Uh! Uh!

DIDA: Brže, Sine! Brže!

(Fijuk metaka. Fiiijuuuuu! Fiiijuuuuu!)

DIDA: Au, zamalo!

(Škripa kotača. Cvil, cvil, cvil ...)

SIN *(uspuhano)*: Uh! Uh! Uh! Uh!

(Fijuk metaka, zatim metalni zvuk. Plink!)

DIDA: Što se to čulo? Sine? Jesam li ranjen?

SIN *(uspuhano)*: Nisi, Dida. Metak se odbio od kotača tvojih kolica.

DIDA: Onda dobro. Hajde, požuri.

SIN: Uh! Uh! Uh!

(Škripa kotača. Cvil, cvil, cvil Fijuk metaka. Fiiijuuuuu!)

DIDA: Nešto si rekao?

(Škripa kotača. Cvil, cvil, cvil!)

SIN *(uspuhano)*: Nisam, Dida, nego ti je metak prozujao pokraj uha!

(Sin usporava pa i kotači sve usporenije cvile.)

SIN: Uh!..Uh!...Uh!

DIDA: Što je bilo? Zašto usporavaš?!

(Sin pokušava doći do daha. Fijuk metaka u daljini.)

DIDA: Nemoj zastajati!

SIN: Ja ... ne mogu više.

DIDA: Kako, ne možeš?

SIN: Tako... uf!

DIDA: Možeš, možeš! Moraš!

SIN: E baš... ne mogu. I gotovo!

(Sin i kolica, a u njima i Dida, definitivno se zaustavljaju.)

SIN: Aaaaaaah!... Koje olakšanje.

(U trenutku kad Sin dignu ruke s kolica, ona sama nastavljaju put polako pa sve brže.)

DIDA: Hej! Moja kolica!

(Sin se isteže ne primjećujući kolica koja odlaze.)

SIN: Kako me samo noge bole.

DIDA *(udaljavajući se):* Drži me.... Sineee!

SIN: Svaki mišić. Svaka tetiva...

DIDA *(iz daljine):* Aaaaaaaaaa!

SIN: Svaka koščica. Svaka... svaka...

(Snažan udarac u daljini. Bum, tras, bonk!)

SIN: Što još ima na tijelu, je li, Dida?... Dida? Dida, gdje si?

(Čuje se škripa kotača koji se vrte u zraku. Cvil, cvil, cvil...)

SIN: Zaboga, Dida, što radiš tamo u travi?

DIDA: A što misliš, što radim, majmune jedan? Zbog tebe sam ispao iz kolica, eto što radim! Bolje mi pomogni da ustanem... Joj, joj, joj. Možda sam i nogu uganuo. Evo, tu. Vidiš? Uh, što boli!

SIN: Ma nije ti ništa. Tvrd si ti orah, Dida.

DIDA: Ti si orah, tikvane! Hajde, idemo.

(Zvuk kotača koji pada. Klamp!)

DIDA: O, ne! Moja kolica!

SIN: Izgleda da ćeš dalje morati pješice.

DIDA: Moja najdraža i, uz to, jedina kolica!

SIN: E sad se za promjenu možeš pretvarati da si slijepac, a ne paraplegičar.

(Dida ošamari Sina.)

SIN: Au!

DIDA: Kako to razgovaraš sa mnom, klipane jedan?

SIN: Pa što sam krivo rekao?

DIDA: Da si mi odmah popravio kolica!

SIN: Ali, Dida...

DIDA: Smjesta! Ili ću te zviznuti još jednom.

SIN: Dobro, dobro, evo samo da uzmem čekić.

(Sin vadi čekić iz pretinca u kolicima i glasno udara njime po limenom dijelu kotača. Popravlja ga. Usput mrmlija sebi u bradu.)

SIN: Tiranin!

(Udarac čekića po limu. Plink!)

SIN: Izrabljivač!

(Udarac čekića po limu. Plink!)

SIN: Kapitalist!

DIDA: Ti si, Sine, nezahvalan.

(Udarac čekića, ali ne po limu. Pamp!)

SIN: Jaoooo!!! Moj palac!

DIDA: Da nije mene, ti bi sad na ulici bio.

SIN: Dida, ja i jesam na ulici. I to skupa s tobom... Uuu, kako boli!

DIDA: Svejedno. Da nije mene, ti ne bi imao što jesti.

(Udarac čekića po limu. Plink!)

SIN: Nemam ni ovako.

(Sin odbaci čekić. Zvuk odbačenog čekića. Tup!)

SIN: Dodaj mi sad taj kotač.

(Zvuk šarafljenja. Ink, ink, ink!)

SIN: Kakav mi je ovo samo život...

DIDA: A što nam fali? Zar nam nije lijepo?

(Zvuk šarafljenja. Ink, ink, ink!)

SIN: ... nemam ni krova nad glavom...

DIDA: Uvijek smo na svježem zraku!

SIN: ...Otjeraju nas iz svakog grada u koji uđemo...

DIDA: Upoznajemo nove krajeve! Nove ljude! Nove predjele!

DIDA: Da nije mene...

SIN: Da nije tebe, ja ne bih bez oca ostao!

DIDA: To nije istina.

SIN: Je!... Hajde, sjedni sad u ta kolica.

(Dida sjeda.)

DIDA: Što je ovo? Nekako su se iskrivila.

SIN: Hmhhh, zbilja. Morat ćeš se maknuti na lijevu stranu, radi ravnoteže.

(Dida se poslušno miče, ali se kolica na desnu stranu još više iskrivljuju.)

DIDA: Slušaj, Sine ...

SIN: Nisam ti ja nikakav sin!... Na lijevu stranu, Dida, sad sam ti rekao!

(Dida se poslušno miče na drugu stranu.)

DIDA: Ali si sin moga sina.

SIN: Hajde, idemo.

(Spori, ujednačeni cvilež neprekidno prati dijalog koji slijedi.)

DIDA: A to što je tvoj otac bio glup pa nije pazio dok se šuljao po tuđim kućama, to je njegov problem!

SIN: Pa se sad šulja po groblju. I to ispod zemlje.

DIDA: Što ćeš. Takav nam je posao. Opasan. Nepredvidljiv. Kako bih rekao... riskantan!

SIN: Slušaj, Dida, meni je već dosadilo glumatati tamo nekakve gluhonijeme grbavce bez ruku i nogu.

DIDA: Slušaj ti, nezahvalniče jedan! Umjesto da kukaš, trebao bi biti ponosan što pripadaš obitelji koja se već generacijama bavi najstarijim zanatom na svijetu.

SIN: Najstarijim?! Ja sam mislio da je jedan drugi zanat najstariji. Onaj ženski, znaš.

(Dida naglo skoči. llliiiiik!)

DIDA: Koji ženski?

SIN: Hej, ne koči tako naglo. I ne pravi se blesaviji nego što jesi.

DIDA: Ja ti kažem, ni jedan zanat, ni ženski, ni bilo koji drugi nije stariji od našeg! Zapamti to jednom zauvijek! Otkad je ljudskoga roda bilo je i nas varalica!

SIN: Otkud ti to znaš?

DIDA: A kako bi drugačije ljudi uvidjeli svoju glupost da nije nas, haaa?

SIN: Znači, mi dođemo kao nekakvi dobročinitelji čovječanstva?

(Dida se smije.)

DIDA: Dobročinitelji? Mi? Hi, hi, hi!

SIN: Ha, ha. Jako smiješno. Hajde, spusti ručnu pa da idemo.

DIDA: A kamo ćemo ovaj put?

SIN: A što ja znam. Mogli bismo u ono carstvo.

DIDA: Koje carstvo?

SIN: Pa ono tamo, na kraju puta. Vidiš?

DIDA: Aaaaa, može, može! Hajde, Sine, vozi! Pravac – carstvo!

(Sin i Dida u invalidskim kolicima odlaze prema carstvu.)

(Song.)

OPET NA KRIVOM PUTU

Opet na krivom putu
Pa makar stoput mijenjali rutu
Za sve sudbina je naša kriva
Jer ne želi u miru da uživa
I ne želi da se skrasi, smiri
Voli kada u leđa vjetar piri.

Opet na krivom putu
Pa makar stoput mijenjali rutu
Sami protiv cijelog svijeta
Baš nas briga, nas ne smeta...

(Ujednačena škripa kolica polako se udaljava i nestaje.)

DIDA *(smijeh iz daljine)*: Hi, hi, hi!

SIN: Što je sad opet?

DIDA: Mi, dobročinitelji, hi, hi!

U CARSKOJ GARDEROBI

(Kreator, Car, Flegma, Živac)

KREATOR *(govori feminiziranim glasom)*: ... Vaše carsko Veličanstvo kao što vidite na modelima pred vama, u nadolazećoj proljetno-ljetnoj sezoni prevladavat će sve nijanse crvene boje. Uz hlače carskoga kroja...

CAR: Carski kroj? Hmm... Mrzim carski kroj. Uostalom, to sam već nosio prošle godine. A i one pretprošle. A i godine prije pretprošle...

KREATOR: ... nosit će se košulje naglašenih ramena...

CAR: Zašto samo ramena? Na meni treba naglasiti sve. Ipak sam ja cijeli car!

KREATOR: ... rađene od prirodnih materijala, uglavnom – kašmira.

CAR: Kašmir!? Zašto baš kašmir? Ti hoćeš da kašmirski knez pomisli kako ja u carstvu nemam svoje tkanine, nego moram uzimati njegov kašmir? Mrzim kašmir!

KREATOR: Onda od - svile?

CAR: Svila? Ha! A što će onda kineski car pomisliti?! A ja mrzim kineskog cara!

KREATOR: Tvid?

CAR: Nećemo se valjda praviti Englezi? Ja ne volim Engleze!

KREATOR: Lan? Keper? Lateks? Viskoza? Runska vuna? Poliester?

CAR: Ne, ne i ne! Hoću nešto novo. Nešto potpuno, potpuno, kako bih rekao... autohtono.

KREATOR: A što to?

CAR: Nešto što nitko drugi neće imati. Samo – ja!

KREATOR: A tako!

CAR: Tako i nikako!

KREATOR: U tom slučaju, moram razmisliti. (*Glasno razmišlja.*) Mhm. Hmhm. Khm. Mmmm.

CAR: Mrzim kad netko razmišlja!

KREATOR (*za sebe*): Zlato. To sigurno mora biti – zlato! (*Naglas.*) Vaše Carsko Veličanstvo, samo se još malo strpite. Idem na trenutak do carske riznice. Odmah se vraćam. (*Iz daljine.*) Bit će to zadnji modni krik! Jamčim!

(*Car ostaje sam.*)

CAR: Opet će mi donijeti neke glupe krinoline. A ja mrzim krinoline!... Zadnji modni krik? Ma nemoj!

(*Čuje se prodoran krik Kreatora: AAAAAAAAAAAAA!*)

CAR: A možda ipak...?

KREATOR (*off*): Upomoć! Lopov u carskoj riznici! Upomoć!

CAR: Štoooo?! Lopovi? Mrzim lopove! (viče) Straža! Straža!!!!

(*Topot nogu, zveket oružja najprije iz daljine pa sve bliže. Tup, tup, top, top. Na pozornicu stižu Flegma i Živac.*)

FLEGMA: U napaaaaad!

ŽIVAC: Juriiiiiš!

FLEGMA: Evo nas Vaše Carsko Veličanstvo!

ŽIVAC: Stigli smo brzinom munje. Gdje je neprijatelj?

FLEGMA: Ja nikog ne vidim.

CAR: Ma ne ovdje, tupani. U moju riznicu, brzo!

FLEGMA: U moju, hoću reći, u carsku riznicu!

FLEGMA I ŽIVAC: Brzo!

(*Car, Flegma i Živac trčećim korakom odlaze.*)

CARSKA RIZNICA

(Kreator, Car, Flegma, Živac, Dida, Sin)

(Kreator trči za Didom koji bježi u kolicima.)

KREATOR: Ovamo! Ovamo!

(Ulijeću Flegma i Živac.)

ŽIVAC: Aha! Sad si gotov!

FLEGMA: Svladat ćemo te za sekundu.

(Živac i Flegma hvataju Kreatora, koji se koprca.)

KREATOR: Ma ne mene! Njega! Njega hvatajte!

(Flegma i Živac naglo ispuste Kreatora, koji pada. Dida bježi. Flegma i Živac ga love, dok Kreator sjedi na podu.)

DIDA: Nisam ja ništa kriv! Nisam, kad vam kažem!

KREATOR: On je lopov! On, on. Držite ga!

(Ulazi Car.)

CAR: Što? Zar ga još niste uhvatili? Joj što ja mrzim kad lopov nije uhvaćen!

FLEGMA: Sad ćemo...

ŽIVAC: ... samo što nismo, Vaše Carsko Veličanstvo!

(Živac i Flegma hvataju Didu.)

ŽIVAC: Aha. Imam ga! Kradeš carske dragulje, je li?

FLEGMA: Lopove jedan!

DIDA: Nisam! Sina mi mog pokojnog.

KREATOR: Vaše Carsko Veličanstvo, pogledajte. Još je drži u ruci.

DIDA: To je nesporazum! Ova narukvica je sama ispala na pod. Ja sam je samo htio podići i vratiti na mjesto.

FLEGMA: Vрати to!

ŽIVAC: Čuješ? Vraćaj tu narukvicu!

DIDA: Hej! Pusti me!

ŽIVAC: Jao! Ugrizao me!

FLEGMA: Samo polako. Zgrabimo ga na tri. Jedan... dva...

DIDA: Pustite me! Upomoooooć!

FLEGMA I ŽIVAC: Triiiii!

DIDA: Sine! Ne daj me! Sineeee!

(Na pozornicu utrčava Sin.)

SIN: Stižeeem, Didaaaaaaaaaaa!

(Udarci kao u kung-fu filmovima, zviz-tup, zviz-tap, praćeni odgovarajućim kung - fu uzvicima Sina, npr: aiiii! jouiiii! Kijaiiii!)

(Udarac.)

FLEGMA: Au!

KREATOR: Ohoho, kakvi prekrasni bicepsi!

(Udarac.)

ŽIVAC: Uh!

KREATOR: I tricepsi! Divota jedna!

(Udarac.)

KREATOR: Momak je baš lijepo građen.

ŽIVAC: Joj!

DIDA: Tako je, Sine! Samo naprijed! Sve im kosti polomi!

(Udarci i kung-fu uzvici.)

FLEGMA: E sad je bilo dosta.

(Flegma podiže svoj buzdovan i jednim udarcem ruši Sina. Zvuk ptičica koje cvrkuću, ćiju, ćiju, ćiju, ćiju!)

ŽIVAC: Uuuu, dobar ti je taj buzdovan...

(Svi gledaju u Sina koji leži na podu.)

ŽIVAC: Vidi ga, ne mrda.

FLEGMA: Ali samo sam ga jednom...

KREATOR: Ooo, jadni mladić.

DIDA: Sine, jesi li živ? Sine!

KRATOR: Dat ću mu ja umjetno disanje na ta lijepa usta.

(Sin iznenada dolazi k sebi.)

SIN: Ma dat ću ja tebi...

(Sin udari Kreatora. Udarac. Zviz!)

DIDA: Živ je!

KREATOR: Aaaaaaaa...

(Kreator padne.)

ŽIVAC: Mrtav je!

CAR: U zatvor s njima! Smjesta!

(Flegma i Živac vode Sina i Didu u kolicima.)

SIN: Za ovo si ti, Dida, kriv!

DIDA: Zašto ja?

SIN: Znaš ti dobro zašto!

KREATOR *(polako dolazi k sebi):* Uh, moja glava. Kako me samo krasno opalio. A sad će istrnuti u zatvoru. Koja šteta. A mogao sam mu kreirati tako lijepu odjeću. Recimo tajice od streča. I majicu bez rukava, da se vide ti snažni mišići.

DIDA: Ne treba nama nitko ništa kreirati!

CAR: Kako? Molim?

SIN: Tako je. Mi sve kreiramo sami!

CAR: Stop! Stanite!

CAR: Vi ste kreatori?

FLEGMA: Tko? Mi?

ŽIVAC: Vaše Carsko Veličanstvo, zar ste zaboravili? Mi smo vaša odana straža!

CAR: Ma ne vi, nego ONI.

DIDA: Tko? Mi? Sine, je l' on to misli na nas dvojicu?

SIN: Misli, misli, a ima i pravo. Svašta mi kreiramo, zar ne? Zato je Dida i zašao u carsku riznicu. Radi inspiracije. Sve je ovo on kreirao, je li tako, Dida?

KREATOR: Aaaaaa! Znači, vi niste lopovi...

DIDA I SIN: Ni slučajno!

KREATOR: ... nego kreatori?

DIDA I SIN: Kreatori, kreatori.

CAR: A kreirate li vi i odjeću?

DIDA: Čega?

SIN: Odjeću? Pa naravno! Ništa drugo i ne radimo, nego upravo to.

DIDA: To, to.

KREATOR: Znao sam ja da mi imamo nešto zajedničko! Naime, i ja sam kreator. I to – carski!

DIDA: Ma nemoj. A ja sam mislio da si ti jedan običan...

SIN: Dida! Da se nisi usudio!

DIDA: ... davatelj umjetnog disanja!

KREATOR: Ja to samo onako, amaterski. Inače, znate, upravo sam se spremao načiniti našem Caru jednu odoru svu od zlata kad je došlo do ovog strašnog nesporazuma.

CAR: Čekaj, čekaj... kažeš, od zlata?

KREATOR: Da! Odoru kakvu još nitko na svijetu nije imao!

CAR: Nitko? Ma nemoj! A što je s grčkim kraljem Midom, ha? Što je s njim?

KREATOR: Ja...

CAR: Ti želiš da se po svijetu priča kako ja – njega oponašam?

KREATOR: Ali ja, nisam ništa...

CAR: To je istina. Ti nisi ništa! Zapravo jesi. Ti si jedan najobičniji bezvezni nesposobnjaković. A ja mrzim bezvezne nesposobnjakoviće!

KREATOR: Ja, nesposobnjaković?

SIN (u povjerenju): Slušajte, Care, da sam ja kojim slučajem na mjestu ovog tu, khm, no...

DIDA: ... bezveznog nesposobnjakovića.

KREATOR: To nije istina. Ja prosvjedujem!

SIN: ... ja bih vama kreirao, ma što kreirao, ja bih vama svojim rukama sašio nešto... ma nešto, nešto....

CAR: Autohtono?

SIN: Tako je. Zapravo nešto što nitko nikada nije ni vidio, a kamoli nosio!

CAR: Ni vidio, a kamoli nosio? Ma nemoj?

SIN: E, da.

CAR: Sjajno! Možeš odmah početi!

KREATOR: A ja? Što će biti sa mnom?

SIN: Nećete se pokajati, jamčim.

DIDA (*šapatom*): Traži novce. Novce traži, čuješ?

(*Kreator jadikuje.*)

KREATOR: Jadan li sam i nikakav (*šmrcne*)!

SIN: Postoji samo jedan mali problem.

CAR: Kakav sad problem?! Ja mrzim probleme!

SIN: Za jedan tako auhto, auto... no to, ne? Trebat će puno, puno, kako bih rekao...

DIDA: Novaca. Trebat ćete nam dati puno no - va - ca.

(*Kreator jadikuje.*)

KREATOR: Gotovo je s mojom karijerom, joooj!

FLEGMA: Kako?

ŽIVAC: Zar da Njegovo Carsko Veličanstvo vama plaća?

FLEGMA I ŽIVAC: Nemoguće!

DIDA: Zašto bi to bilo nemoguće?

ŽIVAC: Zato što u našem carstvu uvijek svi njemu plaćaju.

FLEGMA: A ne obratno.

ŽIVAC: Inače...

FLEGMA: Ode glava!

(Kreator kuka.)

KREATOR: Nikad ni zlatnika uzeo nisam (*šmrcne*), a sad tako sa mnom postupaju (*šmrcne*)!

SIN: A ne, ne. Nismo se mi dobro razumjeli.

DIDA: Nismo, nismo.

SIN: Mislim, nije taj novac za nas.

DIDA: Nije, nije.

SIN: Mi to radimo za badava. Kako bih rekao, bez profita. Ali, znate, tu su troškovi izrade...

DIDA: pa onda amortizacija, sredstva za rad...

SIN: ... autorski honorari, mirovinsko osiguranje...

DIDA: ...i tako dalje i tako dalje.

(Kreator jadikuje.)

KREATOR: Duša me moja boli!

CAR: Koliko?

SIN: Koliko? Paaaa...Jedna cigla!

DIDA: Deset! Deset cigli.

(Kreator jadikuje.)

KREATOR: Srce me moje boli!

CAR: O čemu govorite? Kakve sad cigle?

DIDA: Znate vi, Care, dobro kakve. One male. One žute. One iz carske riznice. One...

SIN I DIDA: ...zlatne!

(Kreator jadikuje.)

KREATOR: I pluća me moja bole!

CAR: Uf! Znači, moram se rasti od svoga bogatstva. To najviše od svega mrzim! Ali ipak... u redu. Pristajem.

DIDA I SIN: Yeeees!

(Kreator i dalje jadikuje.)

KREATOR: I sve me boli!

CAR *(Kreatoru):* Dobro, hoćeš li ti prestani već jednom cmizdriti?

KREATOR: Hoću, Vaše Carsko Veličanstvo. Hoću, ali ne mogu!

(Kreator se na sav glas rasplače.)

KREATOR: Buuuuuuuuuuuuu!

CAR *(publici):* Mrzim kad netko cmizdri!

CARSKA KROJAČNICA

(Dida, Sin)

(Dok Sin lista modni časopis, Dida broji zlatne cigle.)

DIDA: ...četiri *(DUM!)* ... pet *(DUM!)* ... šest *(DUM!)* ...

SIN: Tiše malo, dida.

DIDA: ... sedam *(DUM!)* ... osam *(DUM!)* ... devet *(DUM!)*

SIN: Rekao sam – tiše!

DIDA *(šapatom):*... deset *(DUM!)* Tako! Sve je zlato na broju. Sad ga samo treba sakriti i tiho se iskrasti ... *(pjevuši)* «Money makes the world go round, the world go round, the world go round...»

(Dida skriva zlatne cigle u invalidska kolica i sprema se za bijeg, dok Sin i dalje lista modni časopis.)

DIDA: Uf, s ovim zlatnim ciglama kolica su triput teža! Ali ne žalim se. Ne žalim.

(Dida krene, Sin spušta časopis i gleda ga.)

SIN: A kamo si ti to krenuo? Ej, Dida!

(Dida u kolicima koja cvile, odlazi.)

SIN: Dida? Stani! Nismo se razumjeli.

DIDA: Što se tu ima razumjeti. Opelješili smo cara i sad brišemo.

SIN: Ne brišemo.

DIDA: O, brišemo, brišemo.

SIN: Dida, vraćaj se natrag!

(Dida se vraća.)

DIDA: Što sad ti to opet izvodiš, ha?

SIN: Slušaj me pažljivo... Gledaj me tu, u usta. *(Polako, naglašeno.)* ne bri-še-mo!
(Normalnim glasom.) Shvaćaš?

DIDA: Nego?

(Sin ponovno uzima časopis i otvara ga.)

SIN: Nego ostajemo ovdje! Konačno ćemo i mi imati krov nad glavom. I to – carski!

DIDA: I više nikada nećemo putovati?! Ni upoznavati nove predjele i ljude?

SIN: Nikad više! Never more!

DIDA: Pa ti ... ja ... mislim, zbilja ... ti to mene ... ti se šališ. Reci da se šališ!

(Sin lista časopis.)

DIDA: Mislim ... ja te shvaćam ... Nije tebi lako... Imao si težak život, tako reći bez oca i majke ... trauma je to...

SIN: Dida, ne lupetaj.

(Sin lista časopis.)

DIDA: Ti si, Sine, pod stresom. Jesi, jesi. Ne želiš više biti varalica i lopov, nego nekakav bezvezni carski krojač. Ali proći će te to, vjeruj mi. To je samo kriza identiteta.

SIN: Slušaj, Dida, sad nam je prilika da se obogatimo ko nikad. Ovih deset zlatnih cigli samo je početak jednog velikog...

DIDA: ... prijateljstva?

SIN: Ne, nego bogatstva! Pa dobro Dida, ti si stvarno posenilio.

DIDA: Misliš da će ih biti još? Mislim, cigli?

SIN: Naravno! Mi samo moramo smisliti nekakvu carsku odjeću.

DIDA: A kakvu?

SIN: A što ja znam kakvu! U ovim glupim modnim časopisima nema ničeg auhto..., auto..., no to, već, ne. Moram smisliti nešto. Moram.

DIDA: Sine moj! I da smisliš nešto, ne bi to znao sašiti. Pa ti u životu ni konac ni iglu u rukama nisi imao. Osim onda kad si se pretvarao da si plastični kirurg. A i tad su te vrlo brzo razotkrili jer ni običan nos ne znaš zašiti kako spada, a kamoli carsko ruho! Ti bi zapravo mogao sašiti samo nekakvo nevidljivo odijelo.

(Sin ispušta časopis iz ruku.)

SIN: To, Dida! To!

DIDA: Koje?

SIN: Ti si genijalac! Dođi da te poljubim!

SIN: Cmok! Cmok!

DIDA: Hej, što ti je! Daj, prestani me cmakati! Čuješ? Smrdi ti iz usta! Fuj!

SIN: To je to!

DIDA: Ma koje?!

SIN: Nevidljiva odjeća!

(Song.)

OPET NA KRIVOM PUTU

U ovom poslu nema sredine
nema predaha usred krivine
Ili si gore ili u blatu
Ili ćeš orden ili kravatu

U ovom poslu nema rutine
Svaki trenutak je trenutak istine
Ili te mrze ili skidaju kapu
Nositi ćeš zlato ili gaće na štapu

ZA CARSKIM RAZBOJEM

(Dida, Sin)

(Kloparanje razboja za vrijeme cijele scene. Sin veselo fućka.)

DIDA (gundā:) Ti, Sine, nisi normalan!

(Sin veselo fućka.)

DIDA: Ti hoćeš da nas objese! To hoćeš, je li?

(Sin veselo fućka.)

DIDA: Ja se više s tobom ne smijem ni šaliti. Odmah sve ozbiljno shvaćаш.

SIN: Dobro, Dida, zašto stalno gnjaviš? Otkako smo stigli u ovo carstvo, ti samo gundáš! Sve ti smeta! I pečeni volovi! I svileni pokrivači! I fina odjeća. Čuvaju nas kao malo vode na dlanu, a tebe to smeta.

DIDA: Naravno da me smeta. Ne mogu više ni krasti ko pošten čovjek! Sjedim već mjesec dana pokraj ovog glupog razboja. Mjesec dana! Ne mogu ni noge protegnuti! Dobit ću hemoroide od sjedenja.

SIN: Tko ti je kriv kad glumiš invalida.

DIDA: A i ovaj car mi već ide na živce. Stalno virka i ispituje: «Je li tkanina gotova? Zašto još nije? Mrzim kad moram čekati! Neka hlače ne budu uske, a ni široke. Ni previše dugačke ni previše kratke. Mrzim kad su mi kratke. Mrzim kad su mi predugačke...» Ja to više ne mogu slušati. Ne mogu i gotovo! Dosta mi je svega!

SIN: Imaš pravo, Dida. Dosta je bilo.

(Kloparanje razboja naglo se prekida.)

DIDA: Predomislio si se? Je l' da? Bježimo? Ha?

SIN: Ne.

DIDA: Nego?

SIN: Idemo na probu!

(Song.)

U ovom poslu nema sredine
Nema predaha usred krivine
Ili si gore ili u blatu
Ili ćeš orden ili kravatu

U ovom poslu nema rutine
Svaki trenutak je trenutak istine
Ili te mrže ili skidaju kapu
Nosit ćeš zlato ili gaće na štapu.

CARSKE ODAJE

(Dida, Sin, Car, Kreator. Dida i Sin se približavaju carskim odajama.)

DIDA: Ja bih radije otišao u malu šetnju, znaš? Nekamo izvan carskih zidina. Zaželio sam se friškoga zraka.

SIN: Dida!

DIDA: Dobro, dobro. Ostajem.

(Kucanje.)

CAR: Tko je?

DIDA I SIN: Mi smo!

(Dugotrajno otključavanje i otvaranje vrata.)

CAR: Je li gotovo?!

SIN I DIDA: Gotovo!

CAR: Brzo! Da vidim.

SIN: Dida, vrećicu.

DIDA (tihu): Joooj!

(Dida dugo otvara vrećicu.)

CAR: Hajde, hajde, požurite! Mrzim kad moram čekati!

DIDA: Evo, evo...

SIN: Ovakvo što još nikada niste vidjeli...

DIDA: ... a nikad i nećete. Definitivno.

SIN: Dida!

DIDA: Šutim, šutim.

(Napokon prestaje petljati s vrećicom. Sin zagradi rukom u vrećicu.)

SIN: Tanananaaaa!

(Tišina.)

SIN: I? Što kažete?

CAR: Na što?

DIDA (*tiho*): Ajooj. Jadni mi!

SIN: Pa na ovo.

CAR: Koje?

DIDA (*za sebe*): Jao, skončat ću u najboljim godinama...

SIN: Slušajte me pažljivo, Care, jer ovo što imam reći, reći ću samo jednom.

CAR: Da, a što to?

SIN: Ovo što ja sad držim u rukama, to je jedan sasvim poseban materijal. Ne samo auhto..., auto..., no to... nego i ČAROBAN!

DIDA: Tako je. Jako, jako čaroban. Najčarobniji od svih.

SIN: Dida, ne upadaj mi u riječ! Dakle, Care, vaše novo ruho posjeduje – tajnu.

CAR: Kakvu sad tajnu? Ja mrzim tajne!

SIN: Vaše novo ruho, ovo koje vi upravo gledate...

CAR: Ali ja...

DIDA: Pst, tiho!

SIN:... može vidjeti samo pametan čovjek...

DIDA: Baš kao što ste vi.

SIN: ... sposoban....

DIDA: Baš kao vi.

SIN: ...slobodouman, kreativan, mudar...

DIDA: Baš kao vi.

SIN: ...ali ga nikako ne može vidjeti nekakav bezveznjak i nesposobnjaković.

DIDA: Baš kao što ste

SIN: Dida!

DIDA: Šutim, šutim.

CAR: Ahaaaaaaaaa. Dakle tako.

DIDA: Tako i nikako.

SIN: I zato mi nemojte reći da ga ne vidite. Vaše novo ruho, mislim. Jer to bi značilo...

DIDA: Da ste glupi!

SIN: Ili nesposobni da budete car.

(Tišina.)

SIN: I?

CAR: I što?

DIDA: Pa vidite li ga ili ne vidite?!

CAR: Ma što ne vidim? Sve ja vidim! Daj to ruho odmah ovamo!

(Dok se Car odijeva, ide song.)

(Song.)

ODJEĆA JE JAKO BITNA

Za sluškinju il' za cara
Za prosjaka il' vladara,
Bilo krupna bilo sitna,
Odjeća je jako bitna.

SIN: Prvo – hlače ... Ne obje noge i istu nogavicu!... Pazite na šavove!

CAR: Pazim, pazim.

Veličine za dva slona
Ili manje, za komarca,
Odjeća je strašno važna
I za ženu i muškarca.

(Ulazi Kreator.)

KREATOR: Vaše Carsko Veličanstvo, ja sam dugo razmišljao.....

(Glazba se naglo prekine.)

KREATOR *(krikne):* Aaaaaaaa!

DIDA: Što je bilo?

KREATOR: Stražaaaaa!

DIDA: Jesi li poludio?

(Tupkanje i zveket sve bliže. Tup,tup, zvec, zvec,...)

KREATOR: Nudist u carskim odajama! *(Za sebe)* I to prilično ružan!

(Dolaze Flegma i Živac.)

FLEGMA: U napaaaaad!

ŽIVAC: Juriiiiiš!

KREATOR: Eno ga tamo!

(Flegma i Živac hvataju cara.)

FLEGMA: Sram te bilo!

ŽIVAC: Ekshibicionist jedan!

(Flegma lupa buzdovanom Cara.)

CAR: Au!

ŽIVAC: Evo ti na, pedofilu jedan!

SIN: Hej, što to radite?

DIDA: Zar Cara svog rođenog?!

KREATOR, FLEGMA, ŽIVAC: Cara?!!!

CAR: Joooooooooj! Moja glava!

KREATOR: Oprostite, Vaše Carsko Veličanstvo ali vi...

FLEGMA:....izgledate drugačije nego obično pa vas mi....

ŽIVAC: ...nismo odmah prepoznali.

CAR: Uh! Uh! Uh! Sigurno će mi iskočiti kvrga!

ŽIVAC: Mi smo mislili...

CAR: Ništa vi niste mislili!!!

DIDA: Cccc. Car odjene novo ruho, a oni ga i ne prepoznaju! Sramota!

KREATOR: Novo ruho?

FLEGMA: A gdje to?

CAR: Na meni, a gdje bi bilo! ... Zar ga ne vidite?

KREATOR, ŽIVAC, FLEGMA: Paaaaa....

SIN: Khm. Slušajte me sad svi dobro. Ovo ću reći samo jednom i nikad više.

DIDA: To si već rekao.

SIN: Dida, ne prekidaj me. Dakle ovako...

DIDA: Carevo novo ruho je čarobno!

SIN: Jesam li ti rekao da me ne prekidaš?!!

FLEGMA, ŽIVAC, KREATOR: Čarobno?

SIN: Upravo tako. Njega mogu vidjeti samo pametni ljudi, a nikako nekakvi nesposobnjakovići.

CAR: Onda ga ovi tu glupani sigurno ne vide. Jer su obični nesposobnjakovići i bezveznjakovići i letjet će iz mog carstva iz ovih stopa jer meni takvi nisu potrebni!

(Tišina).

ŽIVAC: Ma, kako ne vidimo?

KREATOR: Vidimo, vidimo!

FLEGMA: Naravno da vidimo. Jao, što je lijepo!

KREATOR: I to tkanje. Mislim, vrlo je, kako bih rekao - originalno.

ŽIVAC: Originalno, originalno.

CAR: Je l' da?

KREATOR: Pa da. Da, da.

ŽIVAC: Care naš jedini, nikad ljepše niste bili odjeveni.

FLEGMA: Lijepi ste nam kao lutka!

SIN: Dobro, dobro. Pustite sad komplimente. Car još mora odjenuti ogrtač...

(Ponovno glazba dok se car nastavlja odijevati.)

(Song ODJEĆA JE JAKO BITNA se nastavlja):

Astronaut u svemiru
Ko i vojnik u nemiru
Mogu danima bez jela
Al' ne mogu bez odijela

Da l' široka ili uska
Sintetička ili runska
Nevidljiva il' se vidi
Glavno da se svima svidi

SIN: Samo polako... pazite na ovratnik...

DIDA: Vidite li vi taj prozračni materijal?

ŽIVAC, FLEGMA, KREATOR: Vidimo, vidimo.

SIN: Žulja li vas što?

CAR: Ne. Prvi put da me ništa ne žulja.

DIDA: I te boje....

ŽIVAC, FLEGMA, KREATOR: ... boje.....

DIDA: Mislim, tu nijansu plave...

ŽIVAC, FLEGMA, KREATOR: Plave, plave.

DIDA: Zapravo, više siva....

ŽIVAC, FLEGMA, KREATOR: D, da, naravno, siva, siva.

SIN: Eto, gotovo.

(Glazba se naglo prekida.)

CAR: I? Kako izgledam?

SVI: Sjajno!!!!

CAR: Onda - što čekate? Za mnom!

(Car, Kreator, Sin i Dida odlaze... Flegma i Živac ostaju sami na pozornici.)

ŽIVAC (publici): I tako smo svi mi nastavili živjeti...

FLEGMA: ...u sreći i blagostanju.

ŽIVAC: Čiča miča i gotova priča.

(Živac gleda na sat.)

ŽIVAC (Flegmi): Hajdemo sad. Uskoro će početi velika carska parada.

FLEGMA: Čekaj, čekaj, a pouka priče?

ŽIVAC: Kakva pouka?...Aaaaa, pouka! «Sve je dobro što se dobro svrši». Hajde, idemo.

(Flegma se češka po glavi, tj. oklopu.)

FLEGMA *(udaljavajući se):* Čini mi se da je išla nekako drugačije ta pouka.

(Flegma i Živac odlaze. Zvuk modernih invalidskih kolica bziiiiiiiiik. Dolazi Dida u novim ultramodernim invalidskim kolicima. Sin ide za njim.)

DIDA: Znaš što, Sine, ipak si ti bio u pravu. Dosta je bilo skitanja. A i ova nova kolica koja si mi nabavio, baš su super. Imaju tri brzine. A kad ubacim u trećuuuuuuu....

(Dida projuri u kolicima.)

DIDA.: Dida, vraćaj se! Zakasnit ćemo na paradu! Dida!!

(Sin odlazi za Didom.)

NA PARADI

(Car, Kreator, Sin, Dida, Flegma, Živac, Mali)

(Na pozornicu dolazi Car s već poznatom svitom. U trenutku kad se pojavi Car, začuje se klicanje naroda. Car digne ruke na pozdrav.)

CAR: Dragi moj narode!

(Klicanje naroda.)

CAR: I ja vas sve volim!

(Klicanje naroda. Car maše na sve strane.)

FLEGMA *(mrmlja za sebe):* ... «Tko se zadnji smije, najslađe se smije».. Ne, nije... «Tko radi, ne boji se gladi»... Ne, nije ni ta.

ŽIVAC: Ej Flegma, što je tebi danas?

FLEGMA: Muči me pouka ove priče.

MALI *(iz publike):* Car je gol!

FLEGMA: Molim?

MALI: Car je gol!

FLEGMA (*Živcu*): Nešto si rekao?

ŽIVAC: Nisam ja. To se onaj Mali dere.

FLEGMA: Koji Mali?

ŽIVAC: A onaj, Hans Christian Andersen.

MALI: Car je gol!

FLEGMA: Ma što on to priča?

MALI: Vidi mu se guza!

CAR: Štoooooo?

MALI: Kažem, vidi mu se i guza i ...

ŽIVAC: Mali, začepi!

ŽAMOR GLASOVA: Car je gol... car je gol... car je gol...

DIDA: Sine, bježimo.

SIN: Bjež' mo, Dida.

(Dida odlazi. Zvuk novih kolica. Bziiiiikiik!)

SIN: Ne na tu stranu! Dida! Ne na tu stranu!

DIDA: Moram prvo natrag po stara kolica. Tamo su mi skrivene one zlatne cigle!

SIN: Čekaj! Stani! Nema više starih kolica.

(Dida naglo koči. liiiiink!)

DIDA: Kako – nema?

SIN: Tako. Nema. Bacio sam ih.

DIDA: MOJA kolica?!

SIN: Nisam znao da u njima skrivaš zlato.

DIDA: Pa ja.... ti...

SIN: Dida, što ti je? Dida? Upomooooć!

(Sin bježi. Dida se diže iz kolica i juri za njim.)

DIDA (*više na sav glas*): Ovim ću te rukama zadaviti! Tako mi sina mog pokojnog!

KREATOR: Ljudi! Čudo! Dogodilo se čudo! Čovjek je iznenada prohodao!

CAR: Nije to čudo ...

SIN: Dida, smiri se. Čekaj da ti objasnim.

DIDA: Život si mi upropastio, majmune jedan!

CAR: ... nego prijevera! (*Viče.*) Za njima! Uхватite varalice!

ŽIVAC: Naprijeeeeeee!

FLEGMA: Znam! Sjetio sam se! (*Publici.*) Pouka priče glasi «U laži su kratke noge»!
(*Sveopća jurnjava.*)

SIN (*uspuhano, publici*): Nije, nego «Sve što je lijepo, kratko traje»!

DIDA (*publici*): «Ne bacajte tuđe stvari bez pitanja!» To je pouka!

KREATOR: Smirite se ljudi! Što vam je? (*Pjeva.*) «Nek' živi ljubav, nek' prestane rat, neka svatko bude, kao bratu brat!»

ŽIVAC: 'Ajde šuti!

(*Udarac buzdovana Tup! Kreator pada.*)

CAR: Uхватite ih! Smjesta! Oni će meni lagati! Mrzim kad mi lažu! (*publici*) «Nikad nikome ništa ne vjerujte»! Nikada! Nikome! Ništa! To je pouka ove priče!

(*Dok se svi međusobno love, Mali se popeo na pozornicu i svima im se smije. Car zastane.*)

CAR: A zašto se ti, Mali, smiješ, ha?

MALI: Zato što si smiješan!

CAR: Ja, smiješan?

(*Car udari Malog - pljas!*)

MALI: Au! (*Publici.*) «Istina boli».

ŽIVAC: Stanite! U ime zakona! To jest Cara!

(*Flegma izvlači dalekometni bacač.*)

FLEGMA: Stanite ili pucam!

Flegma opali. Čuje se prasak kao iz topa. Zastor naglo pada. Tišina ispod zastora, kao nakon bitke, proviruju glave Živca i Flegme.

ŽIVAC (*publici*): I to je to.

FLEGMA (*publici*): I to je...

(Flegmi pada vizir preko lica. Flegma ga podiže.)

FLEGMA: ... kraj.

KRAJ